

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

621.32

Hely

Idő

"1918"

Személy

Szerző:

Cím:

A villamos világítás jubileuma

Forrás:

Magyar Hírlap

Bp.

1918. IX. 17.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A villamos világítás jubileuma.

A villamos világításnak ebben az évben van Budapesten a huszonöt éves jubileuma. Egy negyedszázaddal ezelőtt még egyáltalában nem volt Budapesten villamos világítás. 1892. évben adott két vállalat ajánlatot a fővárosnak a világítási és erőátviteli céljára szolgáló telepek építésére és áramszolgáltatásra vonatkozólag. A tárgyalások megindultak és hamarosan eredményre is vezettek. 1893. szeptember 14-én kötötte meg a főváros közönsége a Magyar Villamossági r. t.-vel és a Budapesti Általános Villamossági Részvénytársasággal a negyvenöt évre szóló koncesszionális szerződéseket és miután ezeket a belügyminiszter még abban az évben, szeptember 26-án, jóvá is hagyta, és miután mindkét vállalat még a szerződések megkötése előtt megindította az építkezéseket, kábelek fektetését és megkezdte a fogyasztók gyűjtését is, még ugyanaz év október hónapjában felgyulhattak a fővárosban az első elektromos iv- és izzólámpák.

Eleinte természetesen csak igen szerény kerekékben és csekélyszámu fogyasztónál, főképp üzletekben és vendéglőkben fogyasztották, de csakhamar jelentékeny tért hódított az elektromos világítás. A Magyar Villamossági r. t., melynek vezetője akkoriban Fischer Béla volt, váltakozó áramot, míg a Budapesti Általános Villamosság r. t., melynek élén Fodor István állott, egyenáramot szolgáltatott. E két vállalat között az első években igen erős verseny fejlődött ki, minek következtében a szerződésben megállapított hektovatt-óránkénti tíz fillérre alapárát a társaságok 1900. évben nyolc fillérre, majd 1906. évben hat fillérre szállí-

tották le. Az egységár leszállításnak szinte páratlanul gyors fellendülése volt a természetes következménye, ami jelentékeny üzleti hasznót is eredményezett, úgy hogy, amikor 1910. december 15-én első ízben nyílt meg a fővárosnak a joga a vállalatoknak a beváltására, már akkor ez igen előnyös vállalkozás lett volna a főváros részére. A főváros azonban még akkor ezzel a jogával nem élt, részint azért, mert akkor folytak a gázgyárak beváltásának küzdelmes tárgyalásai, részint pedig azért, mert a villamos áramfogyasztás oly rohamos lendületet nyert, hogy főképpen az ipari fogyasztás érdekében a két vállalat mellett még egy harmadikra, főként az ipari áramot termelő telepre is okvetlenül szükség volt. A főváros tehát inkább abban az irányban határozott hogy saját kezelésben megépíti a harmadik elektromos telepet, tíz millió korona költséggel.

Ez a telep 1914. évi június havában meg is kezdte működését. Alig határozta el a főváros a harmadik telep építését, még ebben az évben kimondotta a Magyar villamossági rt. telepének beváltását is. Két évig tartott tárgyalások és bírói becslések után a főváros 1914. évi június 1-én, tehát saját telepének üzembehelyezésével majdnem egy időben, átvette a Magyar villamossági részvénytársulat telepét is 21.6 millió korona megváltási ártért, majd pedig a közszécsítési programjának befejezéseül 1918. évi április hó 1-ével a Budapesti általános villamossági rt. telepeit is átvette 30.5 millió korona beváltási ártért. Így most már az összes elektromos áramot szolgáltató telepek a főváros tulajdonában és kezelésében vannak s az időközi befektetésekkel együtt 68 millió korona értéket képviselnek. Az elektromos áram elterjedése jelenté-

kény változást idézett elő nemcsak a főváros külső képében, hanem üzleti és ipari vállalkozásaiban is. Ugy a két magánvállalat által létesített vállalat, mint a főváros telepe óriási lendületet vett, a főváros hamarosan kibővítette kelenföldi telepét egy 15.000 lóerős gépegységgel és további bővítések is tervben vannak. A fogyasztók száma ma már 77.000, az áramszolgáltató vezeték hossza 1050 kilométer, az áramfejlesztő telepek gépteljesítménye a tartalékgépekkel együtt kerekén 60.000 lóerő, az évi termelés pedig 72 millió kilowatt óra. Az üzem élén Stark Lipót vezérigazgató és a Magyar villamossági rt. vállalatától átvett Deutsch Lajos műszaki igazgató, mint vezérigazgatóhelyettes állanak. Ugy a társaságok telepeinek megváltására vonatkozó tárgyalásokat, mint a fővárosi telep építésére vonatkozó tárgyalásokat a főváros részéről Buzáth János dr. tanácsos vezette, aki ezidőszent is a világítási ügyosztály élén áll. A háború az elektromos üzemekkel szemben is fokozottabb igényeket támasztott és ennek kielégítése, a terjeszkedés lehetőségeinek nehézsége folytán a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Ha új gépegységeket lehetne beállítani, s az összes jelentkező fogyasztókat el lehetne látni elektromos árammal, a fogyasztás már most a duplájára emelkedne. Így azonban az elektromos művek jórészt kénytelenek elutasítani maguktól az új fogyasztókat mindaddig, míg akár új gépek beszerzése, akár pedig esetleg vízierők felhasználásával termelését megfelelően fokozni tudja. A legjelentékenyebb feladat vár az elektromos áramszolgáltatásra már a közel jövőben és ennek a feladatának helyesen csakis vízierők felhasználásával tudhat megfelelni. Eppen ebből a célból alakított a főváros a közúti vasut és a városi villamosvasutal együtt

egy tanulmányi társaságot, amelynek hivatása erre a célra felhasználható hazai vizierők felkutatása. Ennek a társaságnak mérnökbizottsága már nagyban elkészült tanulmányozásával és legközelebb konkrét javaslatot fog tenni a társaságnak a további teendők tekintetében. A háború következtében ez az érdekes jubileum csendben zajlik le, de mindenesetre érdemes megemlékezni róla, mint igen fontos, kulturális és gazdasági eseményről.
